

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
Факультет лінгвістики**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан ФЛ

_____ Н. С. Саєнко
(підпис)

« ____ » _____ 2019 р.

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА 2/III

РОБОЧА ПРОГРАМА

кредитного модуля

підготовки	<u>бакалавра</u>
спеціальності	<u>035 Філологія</u>
освітня програма	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька
форми навчання	<u>заочна</u>

Ухвалено методичною комісією
факультету лінгвістики

Протокол від _____ 2019 р. № _____

Голова методичної комісії

_____ С.В. Ібрагімова

« ____ » _____ 2019 р.

Робоча програма кредитного модуля «Сучасна українська мова» 2/III для студентів факультету лінгвістики спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська освітнього ступеня бакалавра, за заочною формою навчання складена відповідно до програми навчальної дисципліни «Сучасна українська мова».

Розробник робочої програми:

доцент, канд. філол. наук Нечипоренко А.Ф.

(підпис)

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри української мови, літератури та культури

Протокол від 22 травня 2019 року № 10.

Завідувач кафедри
_____ О.П. Онуфрієнко

«__» _____ 2019 р.

1. Опис кредитного модуля

Рівень ВО, спеціальність, освітня програма, форма навчання	Загальні показники	Характеристика кредитного модуля
Рівень ВО перший (бакалаврський)	Назва дисципліни Сучасна українська мови	Лекції 6 год.
Спеціальність 035 Філологія	Цикл загальної підготовки. Навчальні дисципліни базової підготовки	Практичні 2 год.
Освітня програма 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька 035.055 Романські мови та літератури	Статус кредитного модуля вибірковий	Самостійна робота 52 год.
	Семестр <u> 1 </u>	
Форма навчання заочна	Кількість кредитів 2 (60)	Вид та форма семестрового контролю: екзамен, усний

Предмет навчальної дисципліни – українська літературна мова у сфері сучасного усного та писемного спілкування.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Сучасна українська мова» 2/III разом з дисциплінами «Вступ до романо-германського мовознавства» 2/I, «Зіставна граматики» 4/СВ, «Іноземна мова» 7/I та іншими гуманітарними науками забезпечує вищу філологічну освіту, передбачає глибоке і всебічне вивчення системи і структури національної мови, аналіз і відносний опис лінгвістичних одиниць усіх рівнів, формує гуманітарну складову в програмі підготовки майбутнього перекладача.

2. Мета та завдання кредитного модуля

2.1. Метою навчальної дисципліни є формування у студентів **здатностей**:

- оволодіти теоретичними відомостями про лінгвістичні явища
- формувати творчий підхід до аналізу фонетичних, лексичних та граматичних явищ сучасної української мови
- опанувати норми культури українського усного й писемного мовлення;
- застосовувати одиниці усіх мовних рівнів – фонетичного, морфологічного, семантичного, синтаксичного тощо – для висловлення думки в усій необхідній для спілкування повноті;
- аналізувати лексичні та граматичні мовні явища згідно з теоретичними відомостями

- послуговуватися загальномовними лексикографічними та іншими довідковими джерелами;
- аналізувати лінгвістичні тексти та проводити навчальну роботу з ними в аспекті повноцінного сприйняття, створення та відтворення.

Після засвоєння навчальної дисципліни студенти після засвоєння мають продемонструвати такі **результати навчання:**

знання:

- основних етапів формування, становлення і розвитку української мови;
- комунікативних ознак культури мовлення;
- особливостей стилів та жанрів української літературної мови;
- основних норм сучасної української літературної мови;
- основ усного та писемного мовного етикету;
- жанрів наукового мовлення та особливостей оформлювання науково-навчальних матеріалів;
- основ коректорської обробки тексту та редагування.

уміння:

- правильно використовувати мовні засоби: лексичні та граматичні відповідно до навчальних завдань;
- орієнтуватися в сучасних дослідженнях з різних напрямків українського мовознавства;
- знаходити, аналізувати інформацію з певною метою;
- створювати навчальні тексти в жанрах, які відповідають професійній підготовці перекладача;
- послуговуватися різними типами словників під час перекладу та редагування різностильових текстів.

3. Структура кредитного модуля

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практ.	СРС
1	2	3	4	5
Розділ 1. Українська мова – національна мова українського народу.				
<i>Тема 1. Формування української національної мови.</i>	4	2		2
<i>Тема 2. Визначні українські мовознавці та їхній внесок у розвиток мовознавства</i>	2			2
Разом за розділом 1	6	2		4
Розділ 2. Сучасна українська мова як цілісна система.				
<i>Тема 1. Українська лексична система</i>	6	2		4
<i>Тема 2. Граматична система: особливості морфологічної та синтаксичної систем</i>	4			4
<i>Тема 3. Стилїстична система української мови.</i>	2			2
<i>Всього за розділом 2</i>	12	2		10

Розділ 3. Українська мова та культура мовлення				
<i>Тема 1. Комунікативні ознаки культури мовлення</i>	5	2		3
<i>Тема 2. Культура усного мовлення</i>	6			6
<i>Тема 3. Культура науково-навчального мовлення. Українська лексикографія.</i>	6		2	4
Разом за розділом 3	17	2	2	13
ДКР	10			10
Екзамен	15			15
Всього годин	60	6	2	52

4. Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, посилання на літературу та завдання на СРС)
1	<p>Розділ 1. Лекція 1. Українська мова – національна мова українського народу Предмет та завдання курсу, його наукові основи. Мова як суспільне явище. Мовна політика в Україні та комунікативне призначення мови в професійній сфері. Поняття національної та літературної мови.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мова і суспільство 2. Мовне законодавство в Україні. Державна мова в Україні 3. Історичне походження сучасної української літературної мови <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.11-19, 49-51 2. Закон Української РСР „Про мови в Україні” від 29 жовтня 1989
2	<p>Розділ 2. Сучасна українська мова як цілісна система. Лекція 2. Класифікація лексики української мови. Класифікація і функції синонімів, омонімів, паронімів, антонімів.</p> <p>Лексичне багатство української мови. Різновиди синонімів. Пароніми. Міжмовна омонімія.</p> <p>Література:</p> <p>Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.11-19, 49-51. Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення. / Т.Б. Гриценко.– К.: Центр навч. літ-ри., 2005. – С. 208-290.</p> <p>СРС</p> <p>Соціальний та територіальний діалекти української мови. Антропонімічна система.</p>
3	<p>Розділ 3. Українська мова та культура мовлення Лекція 3. Структурно-змістові особливості навчально-наукового твору</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Науковий стиль та його засоби. 2. Оформлювання результатів наукової роботи. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С. 513-520, 536-548. <p>СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз науково-навчального тексту.

4. Практичні заняття

Основні завдання циклу практичних занять – вироблення наукових поглядів на мову, формування умінь узагальнювати набуті знання для вирішення конкретних завдань; активізувати умінь спілкуватися українською мовою в різних соціокомунікативних ситуаціях.

Практичне заняття 1. Структурно-змістові особливості навчально-наукового твору
Переклад і редагування наукових текстів. Роль словників у формуванні культури мовлення
Практичне заняття 2. Культура науково-навчального мовлення. Українська лексикографія.

5. Самостійна робота

Назва тем і питань, що виносяться на самостійне опрацювання та посилання на навчальну літературу	Кількість годин СРС
<p>Розділ 1. Українська мова – національна мова українського народу.</p> <p>1. Українська мова: походження, розвиток, функціонування. 2. Характерні фонетичні, морфологічні та орфографічні риси сучасної української мови</p> <p>Література:</p> <p>1. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.11-19, 49-51.</p>	2
<p>Тема 2. Визначні українські мовознавці та їхній внесок у розвиток мовознавства</p> <p>1. Історія розвитку українського мовознавства. 2. Наукові положення вчення О.Потебні та їх наслідування у сучасних наукових школах.</p> <p>Література:</p> <p>1. Семенов О.М. Культура наукової української мови/ О.М.Семенов. – К.: Академія, 2010. – С.5-11</p>	2
<p>Розділ 2. Склад української лексики за походженням.</p> <p>1. Питома лексика. Ознаки старослов'янizmів. 2. Запозичена лексика. Особливості засвоєння.</p> <p>Література:</p> <p>1. Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення. / Т.Б. Гриценко.– К.: Центр навч. літ-ри., 2005. – С. 208-290. 2. Сучасна українська мова літературна мова / А.К.Мойсієнко та ін. – К.: Знання, 2010. – С.24-34, 85-87.</p>	4
<p>Тема: Типологічна система граматичних одиниць</p> <p>1. Сучасний український словотвір. 2. Українська морфологія: частини мови.</p> <p>Література:</p> <p>1. Мацько Л.І. Стилiстика української мови: Підруч. / Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько. – К.: Вища школа, 2003. – С. 42-48. 2. Сучасна українська мова літературна мова. Т.2 / А.К.Мойсієнко та ін. – К.: Знання, 2010. – С.25-28, 53-56</p>	4
<p>Тема: Стилiстична система української мови.</p> <p>1. Основні ознаки функціональних стилів. 2. Інтеграція стилів у професійній сфері перекладача.</p> <p>Література:</p> <p>1. Мацько Л.І. Стилiстика української мови: Підруч. / Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько. – К.: Вища школа, 2003. – С. 247-295.</p>	2

<p>Тема : Типологія мовних норм. 1. Комунікативні ознаки культури мовлення. 2. Норма та її варіативність. Література: 1. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С. 17-19, 67-71. 2. Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення. / Т.Б. Гриценко.– К.: Центр навч. літ-ри., 2005. – С. 208-290.</p>	2
<p>Тема : Комунікативні характеристики і норми усного мовлення 1. Мова, мовлення, спілкування. 2. Невербальні засоби спілкування. Література: 1. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С. 146-164.</p>	4
<p>Тема: Переклад у науковій сфері 1. Мовно-стилістичні особливості перекладних наукових текстів. 2. Види редакторських правок. Етапи редагування. 3. Буквальний, адекватний, реферативний, анотаційний переклад. Література: 1. Семенов О.М. Культура наукової української мови./ О.М. Семенов. – К. Академія, 2010. – 216 с. 2. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.72-77; 510-524</p>	4

6. Індивідуальні завдання

Мета контрольних заходів - виявити рівень набутих знань студентів та активізувати їх.

Метою ДКР є перевірка рівня засвоєння студентами знань про мову як багатофункціональну знакову систему й суспільне явище, розуміння ними основних процесів, що відбуваються в мові, уміння сприймати, впізнавати, аналізувати мовні явища, оцінювати їх під кутом зору мовної нормативності; вміння застосовувати набуті знання на практиці, зокрема в процесі різноаспектних аналізів мовних одиниць.

Домашня контрольна робота складається з двох теоретичних та трьох практичних завдань, які оцінюються згідно з системою вагових балів з кожного контрольного заходу (див. Методичні вказівки до СРС).

Перелік питань та завдань до домашньої контрольної роботи див. у Методичних вказівках до СРС.

7. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Рейтинг студента з кредитного модуля «Сучасна українська мова» складається з балів, що він отримує за:

- 1) 1 експрес-контроль;
- 2) виконання ДКР;
- 3) складання екзамену.

Систему рейтингових балів та робочі матеріали див. у Додатку А.

8. Методичні рекомендації

Робоча навчальна програма для студентів заочної форми повинна орієнтуватися на розширення переліку питань для самостійного освоєння матеріалу. Пріоритетними темами аудиторних занять є проблеми культури усного та писемного мовлення.

Заняття проводяться у формі лекцій та практичних занять. Рекомендується проводити зі студентами різні види додаткової роботи (консультації тощо). На практичному занятті проводитиметься експрес-контрольна для перевірки рівня знань з української мови за змістовими модулями, що дозволить виявити прогалини у знаннях, які можна буде ліквідувати за рахунок самостійної роботи і підготувати студентів до екзамену. Практичне заняття враховує сучасні методи і прийоми: проектний метод та метод дискусій для кращого засвоєння здобутого теоретичного матеріалу та представлення практичних навичок у формі презентацій.

На заняттях студенти вчаться виступати з повідомленнями, рецензіями відповідно до можливих комунікативних життєвих ситуацій. Особливий інтерес викликає практична робота над перекладами з російської та інших мов фахових і суспільно-політичних текстів з використанням комп'ютерних технологій. Такі форми роботи прискорюють процес активного опанування необхідною термінологією, новою лексикою.

9. Рекомендована література

9.1. Базова

1. Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення: Навч. посіб. / Т.Б. Гриценко – Вінниця: Нова книга, 2003. – 480 с. – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/98980/>
2. Сучасна українська літературна мова: підручник / А.К.Мойсієнко, О.В.Бас-Кононенко, В.В.Бондаренко та ін. – К.: Знання, 2010. – 270 с. <https://pick.net.ua/uk/extra/psosvita/1310-suchasna-ukrainska-literaturna-mova>
3. Шевчук С.В. Практикум української мови: Модульний курс: Навч. посіб. / С.В. Шевчук., Т.М. Лобода – К.: Вища шк., 2006. – 326 с. – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/479292/>

9.2. Допоміжна

1. Зарицький М.С. Переклад: створення та редагування. / М.С. Зарицький – К.: Парламентське в-во, 2004. – 120 с. – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/227851/>
2. Мацюк З. Українська мова професійного спілкування: Навч. посіб. / З. Мацюк, Н. Станкевич. – К.: Каравела, 2005. – 352 с.
3. Мацько Л.І. Риторика: Навч. посіб. / Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько. – К.: Вища шк., 2003. – 311 с. – Режим доступу: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/1045/Mac%27ko_L._%B2.pdf
4. Мацько Л.І. Стилїстика української мови: Підруч. / Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько. – К.: Вища школа, 2003. – 462 с. – Режим доступу: <http://uareferats.com/index.php/book/details/197>
5. Семенов О.М. Культура наукової української мови./ О.М. Семенов.– К.: Академія, 2010. – 216 с. – Режим доступу: <http://biblioteka-knig.net/yazykoznanie/19215-kultura-naukovo-ukrainsko-movi-semenov-o.html>
6. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – 696 с. – Режим доступу:

http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesiynim_spryamuvannyam_-_shevchuk_sv

10. Інформаційні ресурси

1. <http://ulif.mon.gov.ua> (Електронні термінологічні словники. Структура і принципи роботи інформаційно-лінгвістичної системи “Український лінгвістичний портал” МОНМС України)
2. <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua> (“Словники України”)
3. <http://dict.linux.org.ua> (Проект англійсько-українського словника технічних термінів)
4. <http://slovo.ridne.net> (Електронні версії словників термінографічної серії *Слово Світ*)
5. <http://www.slovnyk.net> (Великий тлумачний словник сучасної української мови)
6. <http://r2u.org.ua>; <http://krym.linux.org.ua> (Академічний російсько-український словник за ред. А. Кримського)
7. <http://www.rosukrdic.iatp.org.ua> (Російсько-український словник сталих виразів)
8. <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm> (Українська мова: Енциклопедія)
9. <http://language-policy.info/> Портал мовної політики
10. <http://ulif.mon.gov.ua> (Український лінгвістичний портал)

Уся література знаходиться у Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського, у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, на кафедрі УМЛК, у системі «Електронний КАМПУС».